

Lesplan MBO Verpleegkunde niveau 4

Thema: *Oog voor naasten en nabestaanden in de palliatieve fase*

Duur: 50 minuten les

Groep: ±20 studenten

Werkvorm: Film, groepsgesprek, reflectiekaart

Link film: op te vragen bij c.c.broekhuijsen@lumc.nl

Stap 1 – Doel bijeenkomst

Inhoudelijk doel:

De student ontwikkelt inzicht in het belang van oog hebben voor naasten in de palliatieve fase en leert dit te vertalen naar professioneel handelen.

Specifieke leerdoelen:

Na afloop van de les kan de student:

1. uitleggen wat de rol en betekenis is van naasten in de palliatieve fase;
2. herkennen welke behoeften naasten kunnen hebben;
3. benoemen wat hem/haar raakt in de verhalen van naasten en dit verbinden aan professionele waarden;
4. reflecteren op de balans tussen betrokkenheid en professionele afstand;
5. beschrijven hoe hij/zij als verpleegkundige oog kan hebben voor naasten;
6. één voorbeeld geven van een betekenisvolle handeling of klein gebaar dat steun kan bieden aan naasten.

Op te roepen gedrag:

Studenten luisteren aandachtig, tonen empathie, delen hun inzichten, en benoemen hoe zij professioneel kunnen bijdragen aan goede zorg voor naasten.

Stap 2 – Deelnemers

- MBO-V studenten, niveau 4 (20 studenten).
- Ervaring: beperkte praktijkervaring met palliatieve situaties.
- Leren vooral via concreet beeldmateriaal en herkenbare voorbeelden.
- Gericht op handelingsgericht leren en attitudevorming.

Stap 3 Tijdsverdeling

Tijd	Onderdeel	Opbrengst	Gedrag deelnemers
0–5 min	Introductie door docent	Studenten begrijpen doel en context van de film	Luisteren, vragen stellen
5–20 min	Film <i>Het verschil maken in de palliatieve fase</i>	Studenten observeren verhalen van naasten	Actief kijken, noteren wat hen raakt
20–35 min	Klassikaal gesprek over 3 uitspraken	Inzicht in thema's zingeving, nabijheid, kleine gebaren	Delen, luisteren, reageren
35–45 min	Duo-opdracht: “moment van betekenis”	Studenten bedenken klein, menselijk gebaar dat steun geeft	Overleggen, presenteren
45–50 min	Reflectiekaart / exit ticket	Studenten reflecteren op wat ze meenemen	Schrijven, inleveren

Stap 4 – Werkvormen

- **Kijkvraag bij film (5-20 minuten)**
Kijk eerst met zijn alle de hele film
“Wat doet dit met jou in de rol van hulpverlener, zorgverlener, verpleegkundige, niet persoonlijk maar professioneel/beroepsmatig?”
- → **Het kan nodig zijn om eerst even met elkaar dat professioneel of beroepsmatig scherper, concreter met elkaar te maken. Zie EXTRA**
- **Bespreking 3 uitspraken uit de film**
 - “Hoe geef ik mijn leven vorm...” → zingeving bij naasten (Marcella)
 - “Zo warm, zo welkom – met gepaste afstand” → balans nabijheid/distantie (Auke)
 - “Ze maakte lunch voor ons – dat is goud waard” → kleine betekenisvolle gebaren (Marcella)
- **Reflectiekaartvragen:**
 1. Wat heeft jou als mens geraakt in de verhalen?
 2. Wat kun jij als verpleegkundige, hulpverlener, zorgverlener doen om oog te hebben voor naasten?
 3. Wat wil jij morgen in de praktijk anders doen of bewuster doen?

Stap 5 – Aandachtspunten procesbegeleiding

- **Docenthouding:** open, waarderend, ruimte gevend aan emoties.
- **Let op:** studenten kunnen geraakt zijn door eigen verlieservaringen.
- **Begeleiding:** benoem dat geraakt worden mag, maar dat het gesprek professioneel gericht blijft op *wat dit betekent voor je rol als zorgverlener*.
- **Troubleshooting:** bij te veel emotie → kort adempauze, daarna heroriëntatie op beroepsrol.

EXTRA

Docentbegeleiding bij de kijkvraag

Het kan nodig zijn om eerst gezamenlijk scherp te krijgen wat 'professioneel' betekent.

Gebruik hiervoor een korte inleidende oefening (±2 minuten):

Voorbeeldformulering docent:

"Als we zeggen 'niet persoonlijk maar professioneel', bedoelen we niet dat je geen gevoel mag hebben.

Het gaat erom dat je kijkt wat je gevoel jou vertelt over je rol als verpleegkundige.

Dus niet: 'ik vind dit verdrietig', maar: 'ik merk dat dit mij raakt – wat betekent dat voor hoe ik met naasten omga?'"

Mini-oefening vooraf:

- Laat studenten in tweetallen 1 minuut bespreken: *Wat versta jij onder professioneel geraakt zijn?*
- Bespreek kort 2–3 reacties plenair.

Tijdens de film:

Studenten maken aantekeningen bij:

1. Wat raakte jou?
2. Wat zegt dat over wat jij belangrijk vindt in jouw beroep?
3. Waar zie jij goede zorg voor naasten in beeld gebracht?

b. Nabespreking film: reflectiegesprek

Na het kijken start de docent met een gesprek dat van emotie naar professionele reflectie leidt.

Gespreksstappen docent:

1. **Verkennen** – "Wat viel jullie op of raakte jullie in de verhalen?"
(*Erken emoties en geef ruimte.*)
2. **Verdiepen** – "Wat zegt dat over wat jij belangrijk vindt als verpleegkundige?"
"Welke professionele waarde hoor je hierin terug (bijv. betrokkenheid, respect, presentie, samenwerken)?"
3. **Vertalen naar handelen** – "Wat zou jij in jouw rol kunnen doen om hieraan bij te dragen?"
"Wat betekent dit voor hoe jij met naasten in gesprek gaat?"

→ Bouw het gesprek op volgens de *reflectieladder*: **gevoel → betekenis → handelen → leerpunt.**

Begeleidende tips:

- Erken emoties, maar stuur naar reflectie:
"Mooi dat dit je raakt — wat vertelt dat jou over wat jij belangrijk vindt in je werk?"
- Gebruik stiltes: geef ruimte om na te denken.

- Betrek stillere studenten: *“Wie herkent iets van wat er net gezegd is?”*
- Waak voor discussies over goed of fout: focus op *leren begrijpen en verbinden aan de beroepsrol*.

